

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Třebíči rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Tesaře a přísedících Drahoslava Menčíka a Ivana Jirovského v právní věci **žalobkyně XXXX, nar. XXX, XXXXX**, právně zastoupené Mgr. Martinem Panuškou, advokátem se sídlem Praha 10, Jevanská 2423/10, proti **žalované XXXXX, XXXX, XXXX**, právně zastoupené JUDr. Evou Hrbáčkovou, advokátkou se sídlem Třebíč, Bráfova 50,

o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru,

t a k t o :

- I.** Určuje se, že výpověď z pracovního poměru daná žalovanou žalobkyni dne 2.7.2010, je neplatná.
- II.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 35.102,- Kč, k rukám Mgr. Martina Panušky, advokáta se sídlem Praha 2, Vinohradská 938/37, do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou doručenou soudu dne 5.8.2011 domáhala určení, že výpověď z pracovního poměru daná žalovanou žalobkyni dne 2.7.2010 je neplatná. Žalobu odůvodnila tím, že tato výpověď odůvodněná žalovanou jako zaměstnavatelkou tím, že žalobkyně pokračování

nesplňuje předpoklady pro výkon činnosti učitele základní školy podle zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících v tehdy platném znění (dále jen zákon o pedagogických pracovnících) a je tak dán výpovědní důvod dle § 52 písm. f/ zákoníku práce v tehdy platném znění, dle jejího názoru nemůže obstát. Je přesvědčena, že zcela splňuje předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon práce učitele základní školy, neboť vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze a doplňkové studium na pedagogické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně, a je tedy absolventkou vysokoškolského studijního oboru příbuzného vyučovanému předmětu doplněnému studiem zaměřeným na přípravu učitelů všeobecných vzdělávacích předmětů, čímž ke dni nabytí účinnosti zákona o pedagogických pracovnících, tedy ke dni 1.1.2005, splňovala předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka podle tehdy platné vyhl.č. 139/1997 Sb. a její přílohy č.1. Dle § 30 tohoto zákona je tak považována za pedagogického pracovníka a splňuje požadavky pro výkon práce učitele na druhém stupni základní školy.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby s tím, že žalobkyně svým dosaženým vzděláním nenaplnila potřebné předpoklady odborné kvalifikace pro výkon práce pedagoga na druhém stupni základní školy dle právních předpisů vztahujících se k této problematice, a výpověď danou žalobkyni proto považuje za platnou.

Z dokladů o ukončeném vzdělání žalobkyně, jejího profesního životopisu, pracovních smluv a jejich změn i přehledu pracovní náplně žalobkyně od roku XXX do roku XXX obsažených ve spisu vyplývá, a není mezi účastníky ani sporné, že žalobkyně absolvovala v roce XXX Střední hotelovou školu XXXXX a ve školním roce XXXX doplňkové pedagogické studium na pedagogické fakultě UJEP v Brně, přičemž z vysvědčení o závěrečné zkoušce ze dne 18.4.1978 vyplývá, že tímto studiem žalobkyně získala ke své odborné způsobilosti vzdělání pedagogické a splňuje tak podmínky pro vyučování odborných předmětů na učňovských školách a odborných učilištích. Následně žalobkyně absolvovala řádné pětileté studium na Vysoké škole ekonomické v Praze na její fakultě obchodní, směr ekonomika služeb a cestovního ruchu. Toto studium v roce XXXX řádně dokončila a získala titul inženýrky. Poté žalobkyně pracovala do roku XXXX jako účetní, učitelka ekonomických předmětů na středoškolském učilišti a jako úřednice. Na základě pracovní smlouvy z 21.6.2000 a navazujících změn této smlouvy pracovala u žalované jako učitelka na druhém stupni základní školy, k jejím vyučovacím předmětům patřila zejména matematika a informatika. Změnou pracovní smlouvy z 25.5.2006 jí byl pracovní poměr sjednaný původně na dobu určitou změněn s účinností od 1.7.2006 na pracovní poměr na dobu neurčitou, přičemž tato změna nastala již za účinnosti zákona o pedagogických pracovnících. Dále je z výpovědi dané žalobkyni a nesporných skutkových tvrzení účastníků zřejmé, že dne 2.7.2010 byla žalobkyni dána písemná výpověď z pracovního poměru s uvedením výpovědního důvodu dle § 52 písm. f/ zákoníku práce v tehdy platném znění, kterou žalovaná odůvodnila tím, že žalobkyně vzhledem k dosaženému vzdělání nespĺňuje předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce, a to ani podle právních předpisů platných v době získání kvalifikace. Pracovní poměr žalobkyně tak měl skončit uplynutím výpovědní doby k 30.9.2010, fakticky skončil v důsledku následné pracovní neschopnosti žalobkyně dnem 5.6.2011. Neplatnosti této výpovědi se žalobkyně dovolala předmětnou žalobou doručenou soudu před uplynutím prekluzivní lhůty dvou měsíců dle § 72 zákoníku práce ve znění platném ke dni doručení výpovědi žalobkyni. Za tohoto mezi účastníky nesporného skutkového stavu záviselo

rozhodnutí soudu na posouzení, zda žalobkyně ke dni doručení výpovědi splňovala odbornou kvalifikaci požadovanou pro výkon práce učitele druhého stupně základní školy.

Rozsudkem Okresního soudu v Třebíči ze dne 31.5.2012, č.j. 9 C 11/2011-50, byla žaloba ve věci samé zamítnuta a žalobkyni byla uložena povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 6.720 Kč k rukám její zástupkyně. Dospěl k závěru, že předmětná výpověď splňuje po obsahové i formální stránce všechny náležitosti dle § 50 zákoníku práce v tehdy platném znění. Dále dovodil, že pedagogické studium žalobkyně bylo doplňkovým studiem k jejímu ukončenému středoškolskému vzdělání a výslovně jí umožňovalo vyučovat odborné předměty na učňovských školách a odborných učilištích. Takto úzce určené pedagogické vzdělání však nelze vykládat jako doplňující pedagogické vzdělání k vysokoškolskému studiu nepedagogického charakteru ve smyslu zákona o pedagogických pracovnících ani před ním platné vyhlášky č. 139/97 Sb. a žalobkyně svým studiem na kvalifikaci požadovanou pro výkon práce učitele na druhém stupni základní školy nedosáhla. Dospěl proto k závěru, že výpověď daná žalobkyni není neplatná.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 12.6.2013, č.j. 49 Co 328/2012-78, rozsudek soudu prvního stupně ve výroku ve věci samé potvrdil, ve výroku o nákladech řízení jej změnil tak, že žalované nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, a o nákladech odvolacího řízení rozhodl, že se žalované právo na jejich náhradu nepřiznává. Ztotožnil se přitom se závěry soudu prvního stupně a dodal, že se žalobkyně nemůže úspěšně domáhat svého doplňkového pedagogického studia ve školním roce XXXX, jestliže toto studium nenavazovalo na vysokoškolské vzdělání, které v té době žalobkyně neměla, nýbrž doplňovalo její středoškolské vzdělání na střední hotelové škole, a tímto studiem tak žalobkyně získala jen odbornost pro vyučování předmětů na učňovských školách a odborných učilištích. Protože pak žalobkyně ke dni účinnosti zákona o pedagogických pracovnících nedosáhla věku 50 let a ke dni, kdy jí byla dána výpověď, nezačala studium, které je předpokladem pedagogického vzdělání, nevztahují se na ni ani příslušné výjimky podle ustanovení § 32 odst.1 písm. a/,b/ zákona o pedagogických pracovnících.

Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 6.8.2015, č.j. 21 Cdo 518/2014-117, zamítl dovolání žalobkyně. V rozsudku argumentačně navázal na závěry okresního a krajského soudu a doplnil je v tom, že žalobkyně svým vzděláním na pedagogické fakultě získala předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka podle dosavadních právních předpisů dle § 30 zákona o pedagogických pracovnících, avšak jen pro vyučování předmětů na učňovských a odborných školách.

Ústavní soud ČR svým náležením ze dne 10.2.2017, sp.zn. II. ÚS 3350/15, rozhodl, že všemi shora uvedenými rozsudky obecných soudů bylo porušeno právo žalobkyně na spravedlivý proces podle čl. 36 odst.1 a právo na svobodnou volbu povolání podle čl. 26 odst.1 Listiny základních práv a svobod a všechna tato rozhodnutí zrušil. Konstatoval, že žalobkyně skutečně nesplňovala všechny předpoklady pro výkon činnosti učitele druhého stupně základní školy tak, jak je nově stanovil zákon o pedagogických pracovnících. Rozhodným je tedy v dané věci posouzení toho, zda žalobkyně splňovala potřebné pedagogické předpoklady, které postačovaly k předmětné učitelské činnosti, ještě před nabytím účinnosti tohoto zákona. V souvislosti s výkladem přílohy 1 vyhlášky č. 139/1997 Sb. připomenul, že každé ustanovení právního předpisu má být vykládáno v souladu s jeho smyslem a účelem a zejména je třeba dbát na jeho pokračování

ústavní konformitu. Na celý právní řád je totiž třeba nahlížet jako na racionální, jednotný a logicky propojený systém a především je nutno se vystríhat takového výkladu, který může v konkrétním případě vést ke zjevné nespravedlnosti. V předmětné věci má Ústavní soud ČR za to, že pro spravedlivé rozhodnutí je nutno zohlednit, že žalobkyně vykonávala práci učitelky na druhém stupni základní školy u žalované celkem 10 let, přičemž změnou pracovní smlouvy ze dne 25.5.2006 byl pracovní poměr sjednaný na dobu určitou změněn s účinností od 1.7.2006 na pracovní poměr sjednaný na dobu neurčitou a bylo tak učiněno již za účinnosti zákona o pedagogických pracovnících. Považuje proto za logické, že si žalovaná jako zaměstnavatel měla být přinejmenším v okamžiku uzavírání této změny pracovní smlouvy vědoma toho, zda žalobkyně splňuje či nikoliv příslušné předpoklady pro další výkon této práce, a to zejména za situace, kdy u ní žalobkyně stejnou práci vykonávala již předchozích 6 let na základě pracovní smlouvy ze dne 21.6.2000 a smlouvy na ni časově navazující. V tomto kontextu Ústavní soud ČR připomenul, že ve své konstantní judikatuře akcentuje zásadu respektu k autonomii vůle smluvních stran, a to i v pracovněprávních vztazích, a mělo by proto platit, že za situace, kdy právní úprava není jednoznačná, by měly obecné soudy upřednostnit ten způsob výkladu, který více respektuje projevenou vůli smluvních stran. V projednávané věci je touto projevenou vůlí právě změna pracovního poměru na dobu neurčitou ze dne 25.5.2006, kdy žalovaná věděla, nebo přinejmenším vědět mohla a měla, všechny relevantní informace o žalobkyni, a to včetně úplných informací o jejím vzdělání a dosavadních pracovních výsledcích. Dále konstatoval, že je zřejmé, že v důsledku výkladu provedeného obecnými soudy došlo k ukončení pracovního poměru žalobkyně, což má nesporné dopady do jejího základního práva podle článku 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, tedy do práva na svobodnou volbu povolání ve smyslu nemožnosti vykonávat práci učitelky na druhém stupni základní školy, a pokud by tento názor měl být akceptován, znamenalo by to samozřejmě pro žalobkyni nemožnost vykonávat tuto práci i na jiných základních školách. Dovedl dále, že žalobkyně úspěšným absolvováním doplňkového pedagogického studia na pedagogické fakultě UJEP v Brně, při kterém mimo jiné složila i zkoušky z předmětů pedagogika a psychologie a byly jí uděleny zápočty za předměty pedagogická praxe či metodika odborného výcviku a odborných předmětů, prokázala absolvování pedagogického studia a také přezkoušení svých vědomostí a dovedností z oblasti psychologie a pedagogiky dle vyhlášky č. 139/1997 Sb., a za této situace nelze z aplikované právní úpravy dovodit tak rigorózní přístup a požadavky, k jakým dospěly obecné soudy, jejichž výklad označil za restriktivní. K poukazu Nejvyššího soudu ČR na vyhlášku č. 80/1985 Sb., která v ustanovení § 1 odst. 2 výslovně odlišovala pedagogickou způsobilost absolventů vysokých a středních škol Ústavní soud ČR připomenul, že tato vyhláška nabyla účinnosti až po ukončení pedagogického vzdělání žalobkyně a byla následně zrušena vyhláškou č. 139/1997 Sb., která podobné rozlišování nepřevzala. Není proto namístě tuto vyhlášku použít v neprospěch žalobkyně, a to již proto, že takovýto přístup není souladný se základní zásadou právního státu, podle níž je občan povinen činit jen to, co zákon nebo jeho prováděcí předpis stanoví. Dále považuje Ústavní soud ČR za významné, že při výkladu ustanovení § 52 písm. f/ zákoníku práce, které upravuje možnost dát výpověď zaměstnanci z důvodu nesplnění předpokladů daných právními předpisy pro výkon sjednané práce, je třeba brát v potaz a odlišovat situace, kdy se zaměstnanec teprve uchází o uzavření pracovního poměru, od situace, kdy již zaměstnanec danou práci vykonává. Pokud žalobkyně jako učitelka na druhém stupni základní školy asi 10 let pracovala, je namístě volit maximálně zdrženlivý až citlivý přístup, neboť pro praxi jsou často důležitější i poznatky a zkušenosti, které žádná škola nenabízí nebo dokonce poskytnout nemůže, a skutečné pedagogické schopnosti se získávají až praxí a

zkušenostmi. Uzavřel proto, že napadenými rozhodnutími obecných soudů byla porušena Listinou základních práv a svobod zaručená práva žalobkyně uvedená ve výroku jeho nálezu.

Shora uvedenými právními názory Ústavního soudu ČR byl soud při dalším rozhodování vázán. V souladu s nimi tak dospěl k závěru, že žalobkyně již před nabytím účinnosti zákona o pedagogických pracovnících splňovala potřebné pedagogické předpoklady postačující k výkonu práce učitelky na druhém stupni základní školy, dle § 30 zákona o pedagogických pracovnících je tak považována za pedagogického pracovníka dle tohoto zákona a ke dni 2.7.2010, kdy jí byla dána žalovanou výpověď, splňovala kvalifikační předpoklady pro výkon práce učitelky na druhém stupni základní školy. Výpovědní důvod dle § 52 písm. f/ zákoníku práce v tehdy platném znění tak nebyl dán a neplatnosti předmětné výpovědi se žalobkyně dovolala žalobou doručenou soudu před uplynutím prekluzivní lhůty dvou měsíců dle § 72 zákoníku práce ve znění platném ke dni doručení výpovědi žalobkyni. Soud proto žalobě ve věci samé vyhověl a určil, že předmětná výpověď je neplatná.

O nákladech řízení před soudy všech stupňů rozhodl soud dle § 142 odst. 1 o.s.ř., podle kterého přiznal právo na náhradu nákladů řízení ve věci plně úspěšné žalobkyni. Tyto náklady v původním řízení před soudem prvního stupně činí na nákladech právního zastoupení 14.337 Kč za 4 hlavní úkony po 2.500 Kč při tarifní hodnotě sporu 35.000 Kč dle § 9 odst. 3 písm. a/ a § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění platném ke dni zahájení řízení (dále jen vyhláška), a to přípravu a převzetí zastoupení, výzvu před zahájením řízení obsahující skutkový i právní rozbor věci, podání žaloby a účast na jednání soudu 31.5.2012, čtyři paušální náhrady po 300 Kč dle § 13 odst. 3 vyhlášky, náhradu za ztrátu času 8x100 Kč dle § 14 odst. 3 vyhlášky a cestovné k jednání soudu Praha – Třebíč a zpět vozidlem Mazda 323 ve výši 2.337 Kč (370 km při paušální náhradě 3,7 Kč za 1 km dle § 1 písm. b/ vyhl. č. 429/2011 Sb., průměrné normované spotřebě vozidla 7,5 l na 100 km a ceně benzínu natural 34,90 Kč za 1 litr dle § 4 písm. a/ téže vyhlášky). V odvolacím řízení činily náklady právního zastoupení žalobkyně 9.249 Kč za 2 hlavní úkony (podání odvolání a účast na jednání odvolacího soudu) po 2.500 Kč, dvě paušální náhrady po 300 Kč a náhradu za ztrátu času 10x100 Kč dle stejných ustanovení vyhlášky a cestovné stejným vozidlem Praha – Brno a zpět ve výši 2.649 Kč (420 km při paušální náhradě 3,60 Kč za 1 km, spotřebě 7,5 l na 100 km a ceně benzínu natural 36,10 Kč za 1 litr dle § 1 písm. b/ a § 4 písm. a/ vyhl. č. 472/2012 Sb.). V dovolacím řízení a řízení o ústavní stížnosti činily náklady právního zastoupení žalobkyně v obou řízeních vždy 2.800 Kč a představovaly odměnu advokáta za jeden hlavní úkon ve výši 2.500 Kč a jednu paušální náhradu 300 Kč dle stejných ustanovení vyhlášky. V dalším řízení u soudu prvního stupně pak činily náklady právního zastoupení žalobkyně celkem 5.916 Kč a spočívají v odměně advokáta za jeden hlavní úkon ve výši 2.500 Kč, jedné paušální náhradě 300 Kč a náhradě za ztrátu času 8x100 Kč dle stejných ustanovení vyhlášky a cestovném Praha – Třebíč a zpět vozidlem Kia Shuma ve výši 2.316 Kč (370 km při paušální náhradě 3,90 Kč za 1 km, průměrné normované spotřebě vozidla 8 l na 100 km a ceně benzínu natural 29,50 Kč za 1 litr dle § 1 písm. b/ a § 4 písm. a/ vyhl. č. 440/2016 Sb.). Naproti tomu soud žalobkyni nepřiznal právo na zaplacení dalších vyčíslených nákladů spočívajících v odměně advokáta a paušální náhradě za písemné podání soudu v původním řízení u soudu prvního stupně spočívající v žádosti o osvobození od soudních poplatků, neboť toto podání nelze považovat za podání ve

věci same dle § 11 odst. 1 písm. d/ vyhlášky, a zvýšení odměny o 100% za podání ústavní stížnosti, neboť dle názoru soudu se nejednalo o úkon mimořádně obtížný ve smyslu ustanovení § 12 odst. 1 vyhlášky. Soud proto přiznal žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení právě ve výši 35.102 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Třebíči do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení. Nebude-li povinnost uložená tímto rozsudkem splněna dobrovolně, lze navrhnout výkon rozhodnutí nebo exekuci.

Okresní soud v Třebíči
dne 30.3.2017

JUDr. Jan Tesař v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Hana Průšová